

Ujévi üdvözetek megváltása czimén a Wagner-Károly-alapítványra befolyt adományok.

(Lezárva 1916. december 7-én.)

Illés Vidor 10 K, Kaán Károly 10 K, Kovács Gábor 6 K, Kozma István 6 K, Pájer István 4 K, Kacsanovszky József 6 K, Kovács Aladár 3 K, Konok Tamás 4 K, Tomassek Miklós 4 K, Bíró Zoltán 3 K, Barsy Richárd 4 K, Ambrus Lajos 4 K, Sándor Jenő 4 K, Petényi Keresztély 4 K, Kmetónyi Emil 3 K, Tomaszovszky Imre 3 K, Beyer Jenő 3 K, Schmidt Károly 6 K, Szokolóczy József 4 K, Szilágyi Ernő 2 K, Slipečević Illés 2 K, Ciganović Vladimír 2 K, Marinović Milán 2 K, Lipcsey László 2 K, Medveczky Ernő 4 K, Martián Livius 4 K, Bund Károly 5 K, Gaal Károly 3 K, Tordony Emil 5 K, Hantos Ernő 4 K, Reschner Rezső 4 K, Urbánszky István 3 K, Hohoss János 3 K, Janussek István 3 K, Jovics Lázár 1 K, Márics Antal 1 K, Beretics Bártel 1 K, Gojdičs Béla —80 K, ifj. Garlubhy Oszkár 3 K, összesen 145·80 K.

KÜLÖNFÉLÉK.

Gyászünnepély a bányászati és erdészeti főiskolán. A m. kir. bányászati és erdészeti főiskola tanári kara Ő császári és apostoli Királyi Felségének *I. Ferencz József* bölcs és jóságos uralkodónknak elhunytá alkalmából mult hó 23-án délután 6 órára rendkívüli ünnepi tanácsülésre gyűlt össze.

Kövesi Antal rektor a megdöbbenő szomorú hirt a következő szavakkal jelenti be:

„Amikor szivszorongva várjuk a harctérről jövő győzelmi híreket és már-már dereng az áldásos béke hajnala, amelyet hadbavonult derék testvéreink és fiaink vérrel és hőies küzdelemmel vívnak ki, akkor röpi a táviró világgá a hirt, hogy a nagy Fejedelem nemes, tiszta, fenkölt lelke már az egekbe szárnyal és onnan tekint le mindnyájunkra, s imádkozik a mennyei trón zsámolya előtt forrón szeretett népeinek üdvéért és boldogságáért.“

„Mi törhetlen alattvalói hűséggel és hódolattal teljes kegyelettel őrizzük meg mindvégig dicső emlékét a magyar Királynak, a békét akaró bölcs Uralkodónak, a legnemesebb, legigazságosabb, legelső magyar embernek.“

„Akinék egyetlen hazát féltő, hívó szózatára a magyar nemzet vagyonát, vérét és életét áldozni kész és akinék szavára milliók rántották ki kardjukat hüvelyéből és rohantak harcra, vészbe és az örök éjszakába, annak a nagy Uralkodónak az elmulását mélységesen fájjaljuk és hazafias, őszinte lélekkel gyászoljuk Benne a haza nagy, dicső halottját!“

„Indítványozom a nagytek. Tanácsnak, hogy a koronás király elhunyt fölért mélységes fájalmunkat s benső gyászunkat a mai ülés jegyzőkönyvében örökítsük meg.“

Javasolta továbbá, hogy a főiskola Tanácsa az országos gyász eset alkalmából távirati felterjesztést intézzen a nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminisztériumhoz azzal a tiszteletteljes kéréssel, hogy a Mária Terézia által alapított felsőbb tanintézetnek, amely elhunyt koronás Királyunk dicső uralkodása alatt is oly hatalmas fejlődésen ment át és annyi sok legkegyelmesebb jótéteményben részesült, mélységes gyászát és áldott emlékü Uralkodónk fenkölt személye iránti soha nem szünő kegyeletét a legfelsőbb helyen tolmácsolni kegyeskedjék.

Elhatározta azután az ünnepi tanácsülés, hogy a megdicsőült Fejedelem lelki üdvéért tartandó gyászmisén a főiskolai ifjúsággal együtt testületileg vesz részt és az országos gyászszal kapcsolatos rendelkezéseket szigoruan betartja.

Kegyeletének maradandó emlékéül pedig elkészítetteti a főiskola tanácssterme számára a dicső koronás Királynak és áldott jószágú nejének, Erzsébet királynénak márvány-mellszobrát.

Hősi halál. *Kintses* Gyula, erdészeti főiskolai hallgató, a 7-ik számú vartüzérszázalaj tartalékos hadnagya, a bronz, a nagy ezüst vitézségi érem és Signum Laudis tulajdonosa, az orosz harctéren hősi halált halt ez év augusztus 30-án, huszonkét éves korában.

Bajtársai a dolinai katonai temetőben helyezték örök nyugalomra. Áldott legyen emlékezete!

Halálozások. *Hénel* Béla Frigyes főhercegi főerdész, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja (Nagyócsa), *Kelemen* Márton nyug. m. kir. erdőmester és 1848/49-es honvéd (Kolozsvár), ploszkói *Mihalik* Dezső, Coburg hercegi főügyész, a bolgár polg. érdemrend tisztikeresztjének tulajdonosa, Gömör és Kishont vármegye törvényhatósági bizottságának tagja és az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja (Nagyrócze), végül *Sebők* Ernő m. kir. főerdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja Budapesten elhunyt.

Béke hamvaikra!

Kitüntetések. A hivatalos lap legutóbbi számunk megjelenése óta az alábbi két kitüntetésről adott hirt, amelyeket őszinte örömmel közlünk. Az egyikkel az ország egyik nagy erdőbirtokosának és a gazdatársadalom régi vezérének, gróf *Zelénski* Róbertnek közgazdasági téren szerzett érdemei, a másikkal *Csik* Imre min. tanácsosnak, az erdészeti szolgálatban és a Tátra fejlesztése körül kifejtett közismert buzgó tevékenysége részesült elismerésben. Mindkét kitüntetett az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának tagja.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére gróf *Zelénski* Róbert belső titkos tanácsosomnak, a magyar főrendiház tagjának, a közgazdaság terén szerzett kiváló érdemei elismerésül I. osztályu vaskoronarendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1916. évi november hó 7-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

BÁRÓ ROSZNER ERVIN s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Csik* Imre földművelésügyi minisztériumi miniszteri tanácsosnak, az erdészeti szolgálatban és a tátrai vidék fejlődése körül szerzett kiváló érdemei elismerésül, Lipót-rendem lovagkeresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1916. évi november hó 17-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

BÁRÓ ROSZNER ERVIN s. k.

Rövid hírek hadbavonult erdőtisztekről. *Puskás* Károly m. kir. erdőmérnök, tartalékos főhadnagy, ki a harctéren szerzett betegsége következtében ezidőszert a brunni (A.-Ausztia) fogoly-

táborban létesített ipartelepnél teljesít katonai szolgálatot, a *Signum Laudis*-szal tüntettetett ki.

Sessler János, az orsz. magy. államvasutttársaság erdőmérnöke, aki orosz fogságban van s akiről f. évi februári számunkban azt a hírt közöltük, hogy vasutépítésnél van foglalkoztatva, Beresovkán f. évi október hó 23-áról kelt levelezőlapon arra kéri fel szerkesztőségünket, hogy helyesbítsék ezt a hírt, mert ő az ellenségnek sem ilyen, sem másféle szolgálatot nem teljesít. Ő maga olvasta ezt a hírt az Erdészeti Lapokban, amiből az az örvendetes tény állapítható meg, hogy lapunk hozzá eljutott.

Ennek kapcsán megemlítjük, hogy a f. év elején Krasnojarskba küldött könyvszállítmányunkból az Erdészeti Lapok nem érkeztek vissza, a többi szakkönyvet az orosz cenzura, sajnos, visszautasította.

Kayser Sándor m. kir. főerdőmérnök, honvédszázados, egyik tengerpartvédő-osztagunk parancsnoka, aki a háború kitörése óta teljesít csapatszolgálatot, az ellenség előtt tett kitűnő szolgálatai elismerésül a *Signum-Laudis*-szal lett kitüntetve.

Az erdőmérnökök és a vasuti ezred. A világháboruban a magyar erdőmérnökök nemcsak a harci, hanem a műszaki katonai szolgálat legkülönbözőbb ágaiban is kiválóit teljesítettek. Fényesen állták meg helyüket úgy az utépitő munkáscsapatoknál és erődítmények munkálatainál, mint a különböző műszaki csapatok működése körében is. Kár azonban, hogy az utóbbiakban szakunk nincs kellő számmal képviselve. Különösen áll ez a vasuti ezredre, mely pedig valóban nagyobb érdeklődést érdemelne részünkről, miután ez a gyakorlati életben bőven kamatoztatható gazdag tapasztalatokat, ismereteket nyújt. Bizony rendkívül sok hasznos és a polgári foglalkozásunk közben jól felhasználható, gyakran értékesíthető ügyes fogást, lényeges tanulságot sajátíthatni el a vasuti ezrednél való szolgálat alkalmával.

Ezért fel akarom hívni szaktársaini figyelmét a vasuti ezredre.

Közös hadseregünknek csak egy ezredje van jelenleg s pedig Korneuburgban, Bécs mellett. Még néhány év előtt a táviróezred-del alkotott egy közös ezredet. De azután különválasztattak s utóbbinak székhelyévé St.-Pölten-t tették meg. Egy második vasuti ezredet is szándékoztak 1914. évi október elejével felállítani s pedig hazánkban: Váczott. Már az összes előkészületek megtétettek

volt eziránt, de közben kitört a háboru és a második vasuti ezred felállítására elmaradt, de remélhetőleg csak egyelőre.

Talán éppen ezen körülménynek, hogy csak egy vasuti ezredünk van s az is Ausztriában, tulajdonítható, hogy általában a magyar technikus-önkéntesek igen csekély s közülük az erdőmérnökök pedig ugyszólván egyáltalában nem tanúsítottak érdeklődést e csapatnemünk iránt.

Lehetséges ugyan, hogy szaktársaim nem voltak tisztában azzal, hogy ki is vétetik fel a vasuti ezredhez s másfelől talán nem voltak tájékozva aziránt, hogy mi képezi a szóban levő műszaki ezred fő működési körét a háboruban.

Mindenekelőtt tehát röviden ismertetni kívánom a vasuti ezredet és a háboruban való ténykedését.

PÖSTYÉN

A HÁBORU DACZÁRA

NYITVA

Az összes FÜRDŐK,
az összes SZÁLLÓK

teljes üzemben. Normális
vasuti forgalom (Budapest-
ről 3¹/₄ óra közvetlen gyors-
vonattal).

Egyesületünk tagjai az
eddig kedvezmények-
ben most is részesülnek.

Neve után ítélve, a laikus joggal vélheti, hogy vasuti ezredhez csakis vasutasok vétetnek föl. Pedig a valóságban csak kevés vasuti hivatalnok kerül, mint egyéves önkéntes az ezredhez. Az önkéntesiskolába való felvételnek egyik feltételét képezi a megfelelő technikai előképzettség. Ugy, hogy az erdőmérnököknek is tulajdonképpen csak azóta van alkalmuk a vasuti ezredbe való szolgálatbalépésre, mióta szakoktatásunk technikai irányban megreformálódott, azaz mióta a mérnöki czim illeti a főiskolánkat végzeteket.

A tartalékos tiszteknek zömét tehát különböző szakmájú mérnökök alkotják. •

Az ezred hivatásánál fogva is, valamint a világháboru tanulmányai alapján elsősorban mérnökökre van utalva. Hisz legfőbb tevékenysége vasuti hidak és vasutak s pedig úgy normális, valamint keskenyvágányu gőz- és lóvasutaknál, nemkülönben a jelen háboru folyamán elsőizben alkalmazott legujabb tábori szállító eszközök: a sodronykötélpályák építésében merül ki.

A vasuti ezred tartalékos tisztjeinek munkája tehát fölötté tanulságos. Bizony rendkívül sok olyan dolgot sajátíthatni el az ezrednél békeidőben is, minek a gyakorlati életben különösen mi erdőmérnökök igen nagy hasznát vehetjük.

A német nyelv nem tudása senkit vissza ne riaszson. Játszva sajátíthat el a legtösgyökeresebb magyar fiu is annyit a német nyelvből, amennyire a szolgálat érdekében, valamint az önkéntes iskola tananyagának megértése végett szüksége van.

Legfeljebb úgy jár az illető, mint jó magam, ki a tisztí vizsgán egy gerendatartó legkedvezőtlenebb terhelésének grafikus meghatározása alkalmával a „kötél“-polygont magyarról fordítva „Strick“-polygonnak mondtam a helyes „Seil“-poligon terminus technikus helyett.

Az elnöklő tábornok jóízüt nevetett s a „mágyár“-nak minden meg volt bocsátva.

Jelenleg a vasuti ezred igen tekintélyes számu tisztikarában mindössze öt magyar erdőmérnök szolgál s pedig Vojtás kir. erdőmérnök, tartalékos főhadnagy, századparancsnok; Modrovich Ferencz és Fehér Dániel kir. segéderdőmérnökök s Topercer Dezső kir. erdőmérnökgyakornok, tartalékos hadnagyok és alul-

írott, a szab. osztrák-magyar államvasutttársaság erdőmérnöke, tartalékos zászlós. Nevezettek mindenkor készséggel szolgálnak ki-merítő felvilágosítással az érdeklődő szaktársaknak.

Igen ajánlom szaktársaimnak, hogy a jövőben minél többen szolgálják le önkéntes évüket a vasutasezredben. Biztosíthatom őket, hogy sok olyat fognak látni és tapasztalni, minek majdan szakukban nagy hasznát látják s kezeskedem róla, hogy soha fogják megbánni, hogy e műszaki csapatnemet választották.

Azután meg szakuknak is tehetnek vele némi szolgálatot, mert magyar mérnök kollegáikkal együtt dolgozva, tudásukkal meggyőzhetik őket arról, hogy szakunk nem czimkórságból kívánta a mérnöki címet, mint azt a technikát végzettek közül még ma is gyakran hangoztatni szokták, hanem az joggal megillet minket főiskolai tanulmányaink, valamint gyakorlati képzettségünk és ismeretünk alapján.*)

Pető János.

Uj tagfelvételi okmányok. Az Országos Erdészeti Egyesületbe való felvételnél kitöltendő *tagsági nyilatkozat*, illetőleg *alapítványi kötelezvény* szövege az uj polgári perrendtartás értelmében némileg módosulván, kérjük t. tagtársainkat, hogy uj tagok ajánlásánál ne az eddigi űrlapokat használják, hanem az uj szövegű nyomtatványért alulírott titkári hivatalhoz fordulni sziveskedjenek.

Budapest, 1916. évi november hó 28-án.

*Az Országos Erdészeti Egyesület
titkári hivatala.*

Az 1916. évi őszi erdészeti államvizsga. A Horváth Sándor miniszteri tanácsos elnöklete alatt működő bizottság tagjai voltak: Bodor Gyula m. kir. főerdőtanácsos, Bund Károly, az Országos Erdészeti Egyesület titkára és Krippel Móricz főiskolai tanár. Az államvizsga írásbeli része volt a jelentkeztettek többségére nézve folyó évi november hó 6-án, a harctzéről egy nappal lekéselt jelöltre nézve november hó 12-én; szóbeli része kezdődött novem-

*) Ezzel kapcsolatosan közölhetjük, hogy a közös hadügyminisztérium folyó évi november hó 11-én 21247/210. sz. rendeletével kimondotta, hogy a sappeur és pionier zászlóaljokhoz, valamint a vasuti ezredhez többek között a bányászati és erdészeti főiskola hallgatói is felvehetők.

Szerk.

ber hó 8-án és végződött november hó 17-én. Engedélyt kaptak a vizsga letételére összesen 31-en. A vizsgára jelentkeztek 26-an.

Az írásbeli vizsga tételei voltak november hó 6-án a következők:

I. Valamely 600 hold kiterjedésű tölgyasarjerdőben a régóta folyó cserkéreg-termelés és utóbbi időben gyakorolt legeltetés következtében a tulajdonos községhoz legközelebb eső 200 holdnyi, délnyugati kitettségű 1. részlet a kopárosodás jeleit mutatja. Helyenként kezdődő vizmosások. A mészkövön nyugvó sekély agyagtalaj keményre van taposva, a 0·6 sűrűségű 15 éves faállományban 0·6 a kocsántalan tölgy, 0·4 a nyír és nyár. A törzsek rövidek.

A községtől távolabb fekvő, szintén 200 holdnyi 2. részleten az agyagos talaj sekély, helyenként szeptember borított, még nem kopárosodó. A faállomány 10 éves, 0·7 sűrűségű kocsántalan tölgy, kevés nyírral keverve; növekedése csekély helyenként tiszta foltok. Kitettség déli és délkeleti.

A síkfekvésű 3. részlet, 200 hold, talaja közepes mélységű, jobb az előbbeniéknél. A faállomány 0·8 sűrűségű, 1–5 éves tölgyasarjas, sok elvnehedt, silányan sarjádó tuskók.

Írja le vizsgátevő, hogy szóban forgó birtok jókarbahelyezésére mily intézkedéseket tart szükségesnek.

II. Egy kisbirtokosnak van olyan erdei fenyvese eladó, amelynek fájából bányafát vagy tűzifát is lehet termelni. E fára két fakereskedő tesz neki ajánlatot. Az egyik az erdőtől 10 km-nyire fekvő vasuti állomáson ajánl a lekérgezett bányafa tömörköbméteréért 17·20 K-át, a másik a termelt tűzifáért a vágásban ürköbméterenként 6·00 K-t.

Állapítsa meg vizsgátevő a megadott alábbi és saját belátása szerint felveendő további adatok számításbavételével azt, hogy a bányafául vagy tűzifául való eladás lesz-e előnyösebb a birtokosra nézve és ez az előny az álló, kéreg nélküli fának tömörköbméterére nézve mekkora. A megadott adatok a következők: A bányafának termelése tömörköbméterenként 1·80 K, a vasúthoz való szállítása és összerakása 7·00 K, a tűzifa termelése és sarangolása ürköbméterenként 1·20 K.

III. Valamely 12 holdas, 60 éves luczfenyvest az ágyu- és puskatüz annyira megrongált, hogy birtokosra kénytelen volt az 1915. év végén letarolni és holdanként 800 K-ért értékesíteni. Az erdő az érvényben lévő üzemterv szerint 80 éves korban lett volna kihasználható és ekkor az eddigi tapasztalatok szerint 3000 K jövedelmet adna.

Számítsa ki vizsgátevő, mekkora kára volt a birtokosnak, ha az erdősités költsége holdanként 45 K-ra, az adó, a kezelési és őrzési kiadások évi összege holdanként 3 K-ra tehető.

A november hó 12-iki írásbeli vizsga kérdései ezek voltak:

I. Tudvalevő, hogy az utóbbi esztendőben a tölgylisztharmit az ország tölgyeseiben oly mértékben lépett fel, hogy különösen a Duna-, Dráva- és Száva-

menti tölgyesek mesterséges uton keletkezett elegyetlen állományaiban máris jelentékeny károkat okozott, mert fellépése nyomán egyes uradalmakban több száz holdat kitevő tölgyállomány száradt ki, még pedig főképp ott, ahol a káros gomba fellépését tavaszi fagy vagy hernyójárás előzte meg.

Eddigi szakismeretei, a szakirodalomban való jártassága és esetleges közvetlen tapasztalatai alapján mondjon vizsgátevő véleményt arról, hogy milyen módon lehet a tölgylisztharmatkár csökkentésére hatni, s hogy a károsítás következtében már elpusztult tölgyállományok területein mily módon véli az újraerdősítést akként végbehajtani, hogy az új állományban a szóban lévő gomba kárt ne tehessen.

II. Irja le vizsgátevő, hogy mily viszonyok között tartja az erdei termékek kiszállításánál a sodronykötélpályák alkalmazását indokoltnak.

III. Valamely eladás tárgyát képező 2500 hold kiterjedésű erdőbirtok részletes leírása a következő:

1. részlet 100 hold beerdősítendő tisztás és vágásterület;
2. " 800 " 1—20 éves fiatalos, 0·8 bükk, 0·2 luczfenyő;
3. " 750 " 55 éves bükkös;
4. " 350 " 65 éves 0·5 bükk, 0·5 lucz- és jegenyefenyő;
5. " 500 " 70 éves lucz- és jegenyefenyő.

A sűrűség általában 0·8, a termőhelyi osztály III.

Állapítsa meg vizsgátevő, hogy mennyire tehető ennek a birtoknak értéke az elő- és mellékhasználatból származó bevételek figyelmen kívül hagyása mellett. A szükséges egyéb adatokat vegye fel saját belátása szerint.

Az államvizsgát sikerrel kiállva, erdőmérnöki oklevelet kaptak: Ajtay Viktor, Bencsik Mátyás, Bruder Gyula, Buchalla Jenő, Czebeczauer József, Dercsényi István, Dimák Ödön, Glóser Dezső, Herédy Kálmán, Hofmann István, Hugyecz József, Jákói Endre, Marian Demeter, Máthis Gyula, Mihalcsics Boskó, Páter Ernő, Pavlic Antal, Sándor István, Scherg Károly, Szabó István, Szadlis Sándor, Szántó István, Szokol András, Szontagh Ferencz, Tarczy Pál és Tormann József.

Bythinus Gurányii (Csiki n. sp.). Ez a neve egy, a budai hegységben *Gurányi* István m. kir. erdőtanácsos ur által gyűjtött új bogárfajnak, amelyet a meghatározó a felfedező után nevezett el. Örömmel adunk hirt buzgó coleopterologusunk ezen sikeréről és működésének a tudomány körében való elismeréséről!

A rovarok zsirtartalma. Az országszerte érezhető zsirhiány a figyelmet az olajtartalmu növények felé fordította (bükkmakk, kukoriczacsira stb.). A növényeken kívül azonban számos alsórendű

állat is tartalmaz zsiradékot. Ezuttal tehát a figyelmet a rovarok zsirtartalmára óhajtánám irányítani, sajnos azonban alkalmas berendezések hiányában nincsen módomban ezen zsirtartalmat pontosan kimutatni.

A hernyók, bábok zsirtartalma általánosan ismeretes, hiszen ahol ezek tömegesen előfordulnak, pl. erdőkben, oda sertéseket hajtának ki, s azok ott alaposan meghiznak. A különböző rovarfajokkal való vegyi kísérletezés tehát a mostani időkben nagyon időszerű, habár most erre az évre késő már. Ennek daczára a kísérletezés azokkal a rovarfajokkal megkezdhető, melyek ezidőszertint még találhatók.

Megjegyzem, hogy a háboru következtében egyes rovarfajok módfelett elszaporodtak, ilyen például a légy. Midőn irodámban egy izben légycsapóval ellenük védekeztem, egyik agyonütött légy véletlenül tiszta iv papirosra esett, melyen nagy bosszuságomra a légy alatt nagy zsirfolt maradt. Most ugyanezen papirosra több agyonütött legyet helyeztem el és rövid idő alatt minden légy alatt ott volt a nagy zsirfolt, ami kétségtelen bizonyítéka a légy nagy zsirtartalmának.

A káros rovarok irtása eddig csak kiadással járt, nagyon fontos lenne tehát, ha azok zsirtartalma révén haszon is származnék, mert a cserebogár és pajodja s más nagyobb rovarok zsirtartalmának szappangyártás stb. céljára való felhasználása esetleg gazdaságosnak mutatkoznék. P. A.

Az 1917. évi Erdészeti Zsebnaptár megjelent. Ára egyesületi tagoknak 3 K, másoknak 4 K. Egyes példányok rendelése esetén 45 f, két darabnál 60 f, háromnál 75 f, négy darabnál 90 f, ennél nagyobb mennyiség rendelésénél pedig 1 K 20 f postaköltségnek az árral együtt való előzetes beküldését kérjük, mert bérmentetlen csomagokat a posta nem vesz fel, az utánvételes küldés pedig, különösen kevés számú példány rendelésénél, aránytalanul drága.

